Bedrogen lichtmis

Jan de Mol

bron
Jan de Mol, *Bedrogen lichtmis*. Jacob Lescailje, Amsterdam 1671

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/mol_014bedr01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

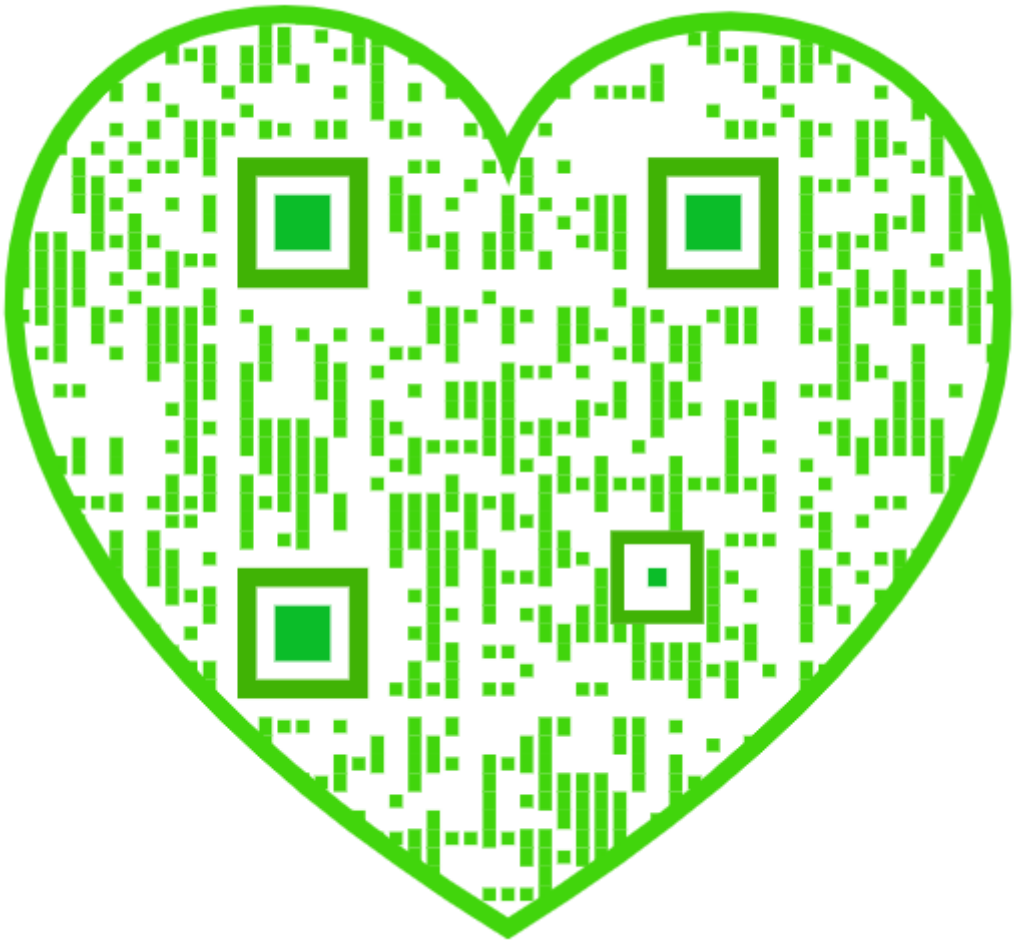

Aen de aenschouwende Jeught.

K*Omt hier, ô wulpse Ieucht! die met uw dartle sinnen*
Niet anders wickt en weegt, als eygen schaed' en leet,
Tot siel- en lijfs verderf; al uw vernuft besteet,
En uwe herssens scherpt tot 't ongeoorlooft minnen:
Die voor den goeden raedt van ouders ende magen
Het oor geslooten hout; en luystert na die geen
Die 't selfde padt inslaen dat gy sijt ingetreên:
Die uw vernoegen schept in vreught, bevrucht met plagen:
Die echte trouw veracht, en 't weesen weet te maecken,
Of ongeveynsde min alleen 't gemoedt besat,
Tot dat men door gesweer krijgt 't geen men gaeren hadt,
En dan meyneedigh weêr sich selven soeckt te slaecken
Van d'eer stgeswooren eedt; om weêr op nieuw te hangen
Een Godtverdrietendt net, voor die onnoosel sijn,
Waer door m' 'er kuysheyt mogt, door een vervloeckte schijn
Van snoô geveynsde min, verradelijcken vangen:
Die Hylas sijt gelijck, en 't oogh gestaêgh laet weyen
Op elck die u ontmoet, die dan een geyle schicht
Al brandendt krijgt na 't hart, uyt 't onbesaedt gesicht:
Die d'alderlaetst gesien het eerste wil verleyen:
Doorleest dees' blaed'ren maer, gewis ghy sult bespeuren,
Dat hem de straffe volgt die trouwelooslijck sweert,
Tot boeting van sijn lust, 't geen 't herte niet begeert:
Beklaeght hy 't niet in tijts, hy sal't daer na betreuren.

Speelende persoonen.

Grietje, een dienstmeyt.

Leander, Bedrogen Lichtmis.

Anne Pieters, de moeder van Leander.

Pleuntje Jans, een oude vrouw.

Machtelt, een onteerde dochter.

Diewer, een Snol.

Beatrix, een Waerdin.

Hans,} twee diefleyers.

Iurien,} twee diefleyers.

Ioost, de knecht.

Iochgom, de kruyer.

Bedrogen lichtmis.

Eerste uytkomst.

Grietje. Leander.

LEander, hout je rust, en wilt men niet meer quellen,
Ick en sel 't niet doen, swijgh stil. waer toe dit lellen
Gestadigh aen men oor? ick bidt je laet mijn gaen,
Ick moet mijn werck doen, 't sal dadelijck negen slaen.
De dach is soo na om, ick moet de kas noch vrijven,
En logen 't tinnewerck. gaet by de lichte wijven,
Steeck 'et gelt in je sack, loop na de Venusbuert,
't Geen ghy hier soeckt, wort daer voor minder gelt verhuert.

Leand.

Soo een roodermont als ghy, salick daer niet vinden.
Neen Grietje moet het sijn, die kan de bandt ontbinden.
Komt brave meyt, ey ontbindt men van de minnebandt,
Eer dat dees jonge borst om uwent wil verbrandt.
Ey blust doch dit krachtigh vier, 't sal u niet berouwen,
Dat sweer ick u, daer is mijn handt, ick sal u trouwen,
Indien je wort bevrucht.

Grietje.

Of schoppen met de voet.
Mijn eer en geef ick niet om al het werelts goet.
Om mijn te trouwen, dat behoef je niet te sweeren;
Ick acht geen minnaers eedt, die lichter dan de veeren
Heen vliegt; gelijck men daagelijcks gebeuren siet
Dat een onnoosle meyt daer door raeckt in 't verdriet.
Leander swijgh vry stil, 't en kan doch niet geschieden,
Al woud ghy mijn trouwen, jou moeder sou 't verbieden.
Want ghy bent rijck van goet, en ick een slechte meyt,

Oock heb ick mijne trouw een aêr al toe geseyt.
En raeckte ick met kindt, dan sou se 't niet gedogen:
Lieve knecht, wie had ick dan als mijn selver bedrogen?
Leander, segh een reys, wat raedt ging mijn dan aen,
Dan most ick met het kindt langs d'huysen bidden gaen.

Leand.
Ick sal u met het kindt dan rijck'lijck onderhouwen.

Grietje.
Die gront is al te swack, men kan daer niet op bouwen.
Leander, soo doende raeckt mijn werck niet gedaen.
Stracks komt jou moeder t'huys, ick moet aen 't logen gaen,
Leander laet men los.

Leand.
Neen Grietje, 't moet nu wesen.

Grietje.
Hou handen van de banck.

Leand.
Iy kunt mijn smert genesen.

Grietje.
Dat gat en boor je niet.

Leand.
Kom Grietje, maer een soen.

Grietje.
Dat kan nou niet geschiên. ick heb wat aêrs te doen.

binnen.

Leand.
Daer bruyt se heen, al meê een van de hellevegen.
Dat is niemendal, ick hoop se noch te bewegen,
Gelijck als schoone Catrijn in de nieuwe bleeck,
Die was als stael soo hart, maer wiert daer na soo weeck
Door het stomme gelt. Het is qualijck te laeten
Het geen men gaeren doet; 'k sel Griet oock wel bepraeten,
Het kost wat 'et kost: 'k heb soo menich brave meyt,
Die 'k hier niet wil noemen, nae mijn sin geleyt,
Dat door hulp en kracht van de eêle goude regen.
Al bin se wat weyg'righ men kans' 'er door bewegen.
Wat doet niet dat roode gout, 't welck van selfs is stom?
Sijn mogentheyt buygt 't recht als hoepelen soo krom.

binnen.

Grietje met een hallefvat, en daer na met eenigh tinne-goet om te loogen, uyt.
DE meysjens huyden daeghs meugen haer wel wat mijden;
Want een die moy is heeft al veel aenstoots te lijden.
Neen, Leander fluyt mijn soo licht niet in sijn strick.
Zijn gelt en eeden acht ick niet, ick min Hendrick.

Grietje gaet aen 't loogen, al singende.

Stemme: Cupido onlangs geleên, &c.

C*Vpido ghy blinde kint*,
Ghy maeckt 'er veel ontsint
Als de min neemt begin in de harten
Dan soete smart begint:
't Geen ons niet is gewoon
Dat komt van u ten toon,
En ghy schiet soet verdriet, *soete smarten*;
Ghy machtigh van de Goôn.

Ghy maeckt het domme vee
Tot minnen haest gereê,
Dat sy heet, *gau gereet sijn te springen*;
't Sy groot of kleyne meê.
De vogels in het wout,
Die ghy niet stille hout.
Op een dack of een tack, *daer sy singen*,
Als Liefd' in haer lust brout, *&c*.

Leander uyt, vat Grietje, van achteren komende, by haer borsten.
WEl Heer is dat verschricken, je hoor je te schamen
Leander, dat sijn stucken die jou niet betamen.
Wat beelje jou in, 't is slimmer of 'k een hoer waer.

Leand.
Nou Grietje weest te vreên, de saeck lijdt geen gevaer.

Grietje.
Ie sult doch nimmermeer u wil van mijn verkrijgen,

Verstae je 't wel Sunjeur? dies wilt 'er vry van swijgen.

Leand.
Soo bidt ick, Grietje, dan ten minsten om een soen,

Grietje.
De gallich om je hals, dat sel het jouw wel doen.

Leand.
Ey laet mijn mont maer eens u roode lipjens drucken.
Kom laet mijn sieltje doch een beetje vreughde plucken.
Sie daer is gout op gout, ey blust mijn minnevier
Dat als een Etna brandt.

Grietje.
Wel hey, hoe is het hier
Met dese kapstock? loop by Melis in de boonen.
Hou banden van de banck, of ick selje soo kroonen
Met dese tinne schotel, dat 'et jou smarten sal.
Ick selje niet ontsien, is 'et hier al van 't mal;
Laet ick mijn huyswerck doen, gaet heen, loop na je snollen.
Mijn dunckt dat het jou schort daer se de ossen bollen.
Leander gaet van hier, daer komt je moeder aen.

Anne Pieters. Pleuntje Ians.
WEl Grietje, hebje dat tinwerck noch niet gedaen?

Grietje.
Ia vrouw.

Anne.
Krijg een stoel of twee. nou Pleuntje, ga sitten.
Grietje.

Grietje.
Wat gelief je vrouw?

Anne.
Ie selt morgen witten;
De mueren sien der uyt als een taen van de roock,

Grietje.
't Is goet vrouw.

Grietje met haer schuergoet binnen.

Pleuntje.
Ia soo varen wy tot onsent oock.
Het roockt 'er soo in huys, men kan der niet in dueren.
'k Heb al lang gedreyght om een ander huys te hueren,
Maer 'k ontsie de rusi van 't vervaaren.

Anne.
't Is soo.
Het verhuysen, segt men, kost een hoopen bedtstroo.

Geef je veel van huer?

Pleuntje.
Ia, ontrent hondert kroonen.

Anne.
Wel moet je seecker, Pleuntje Ians, soo veel verwoonen?

't Is een moye stuyver, hebj' 'er wat gemack in?

Pleuntje.
Ia, 't kan wel sloeren, 't is redelijck nae mijn sin:
Een vliering, een kleersolder met een kelderkoocken,
Daer wy 's winters om de kouw gemeen'lijck in stoocken,
Een hangkamer, dan heeft 'er mijn swager een kantoor
Boven het voorhuys, daer hy schrijft.

Anne.
Nae dat ick hoor
Kan 'et heel wel gaen.

Pleuntje.
't Best souw ick wel vergeeten.
Achter 't huys is noch een tuyntje, en twee secreeten,
Een pomp, een groote regenback met een bleeckvelt.

Anne.
Wel moêr, je hebt al een groot gerijf voor je gelt.

Pleuntje.
't Is waer Anne Pierers, wou 'et 'er soo niet roocken.

Anne.
Ia kijnt het kan hier oock somtijts wel wacker smoocken.
Wat sel men doen, daer is wel soo veel moeyten gedaen
Om dat te verdrijven, maer 't heeft noyt willen gaen.
Daer is de roockmaecker, die 't roocken weet te stelpen,
En daer vermaert voor is, heeft 'et niet kennen helpen:
En soo verquist ick vast een heele handt vol gelt.

Pleuntje.
't Is verdrietigh woonen daer de roock een mens soo quelt.

Anne.
Och Pleuntje Ians, een mens moet soo veel verdriets verdraegen.
Wy sijn 't alleenigh niet die over 't roocken klaegen.
Een goet huys te treffen, 't is een geluck die 't raeckt.
De huy sen slachten ons, wy sijn oock niet volmaeckt.
Ick kan 't niet vergeeten, daer je me flus van seyden,
Dat Neeltje Wouters heur soo heeft laeten verleyden.

Pleuntje.
Dat speck heefts' al wegh.

Anne.
Seecker was hy soo een vent?

Pleuntje.
Och Anne Pieters, wie is 't die 't harte kent.
't Is huyden daeghs een tijt dat men wel uyt zijn oogen
Sien magh: och wat wort 'er meenigh dochter bedroogen.

Anne.
Niet waer Pleuntje Ians, wat is het een boose tijt
Wat geschiet 'er in dese stadt al godd'loosheyt.

Pleuntje.
Wat moetwil siet men huyden daegs van de kinders gebeuren,
(De vroome niet te na) daer d'ouders om gaen treuren.

Anne.
Dat is waer moêr, wat lijd ick oock al een hartseer
Van mijn eenighste seun; och och dat hem de Heer
Wou haalen, hoe blijde en danckbaer sou ick wesen.

Pleuntje.
Hoe praat je dus? hy plecht soo niet te sijn voor desen.
Hoe is hy soo vervallen?

Anne.
Dat en weet ick niet
Lieve Pleuntje Ians, hy doet my sulcken verdriet.
Ick kan 't niet seggen kijnt, wat dat ick al moet lyen
Van die guyt.

Pleuntje.
Nou moêr weest te vreên, waer toe dit schreyen?
Het sel wel beteren, schept maer een goede moedt.
Hy die het al regeert, en wijsselijck behoedt,
Die sel u seun noch wel op rechte wegen helpen.

Anne.
Hoe sou 'k my verblijden.

Pleuntje.
Wil slechts je droef heyt stelpen.
Hoor moêr, je moet de knecht met soetheyt ondergaen.

Anne.
Het helpt niet een beet, dat heb ick al gedaen.
Waerde Pleuntje daer is geen zy aen hem te spinnen.

Pleuntje.
Waer is hy, roept hem eens, misschien sel ick wat winnen.

Anne.
Daer komt hy juyst aen.

Leander uyt.

Leand.
Griet, waer ben je meyt?

Grietje.
Alhier.
Wat gelief je Sunjeur?

Leand.
Tap eens een glas met bier.

Griet binnen, weêr uyt met een glas bier.

Pleuntje.
Hoe siet hy soo stuers?

Leand.
Lang hier, dat sel men verquicken.

Grietje.
Dat 's waer vaêr, je mocht oock aêrs in je brandt versticken.

Grietje binnen.

Pleuntje.
Wel Leander, je wort al moy out, wil je noch niet aen de meyt?

Leand.
Holla besje, dat bruyen most of, wegh met die vuyligheyt.
Neen bylô geen block aen 't been, die plaegen most ick schouwen.
Ia voor een nachje of twee wou ick wel eens trouwen;
Maar niet voor eeuwighlijck geef ick my tot dat werck.
O neen, 't maeckt te vasten bandt het trouwen in de kerck.
Ick bid je bestemoêr, ey praetmen van geen paeren.

Pleuntje.
Wil je jou dan nimmermeer stellen tot bedaeren?
Ie bent rechtevoort een knecht in 't beste van je tijt,
Schaem je Leander, dat je die soo godddeloos verslijt.
Hoor vaêr, dat je trouwde het sou sulcken vreught sijn
Voor je ouwe moeder.

Leand.
Voor mijn een groote pijn.
Daer is geen plaaghelijcker ding als een vrouw te trouwen,
En daer sijn leeven lang meê huys te moeten houwen.

Pleuntje.
Dat is maer malle praet; je weet niet waer 't je schort.
Lieve vaêr, je doet jou selver een hoope te kort,
Dat je jou beste tijdt besteet by vuyle hoeren,
Die anders niet soecken als den mensch te vervoeren
Tot alle boosheyt; gelijck men dagelijcks siet.
Hoe meenigh siel brengen die snollen in 't verdriet.

Leand.
't Sou goet sijn dat je het klappeyjen wat wou staecken.
Het is geen kunst, een ander mensch sijn doen te laecken.
Wat is 'er leelijcker, als dat men sijn neus steeckt
In een aêr mans keucken, en daer het sijn of spreeckt?
Wat bruytmen jouw ouwe quee. waer mach je jouw meê moeyjen.
Het waer veel beter dat je jou nae huys ging spoeyjen,
En nam het daer waer.

Anne.

Welhoe is 'et hiet met jou,
Vuylick is dat spreecken, tegens een ouwe Vrouw,
Iou echte vagebont, je hoorje wat te schamen,
Fy sulcke reden van jou niet en betamen,
Iou eereloose guyt, wat doeje mijn verdriet aen.

Pleuntje.

Nou Moêr, ontstelje soo niet, laet je schreye staen.

Anne.

Och Pleuntje! wat beleesick droevige dagen.

Leander.

Wel Moeder wat doen ick?

Anne

Fielt, durfje dat noch vragen,
Iou guyt, jou deugniet, schelm; die al mijn vlees, en bloet
Soo goddeloos verslempt, en reuckeloos verdoet.
Ick sit hier in de sorgh, ick moet met open ooren,
't Gemaen van hoer, en waert, met groote droefheyt hooren,
Ghy moorder van mijn siel, hoerjager, hangebast,
Ghy helpt mijn goet op, en doet mijn overlast,
Neen dit moet een mael af, ick kan 't niet meer verdraegen,
Iou temteerder, ick sel, en moet 'er overklagen,
Iou Maeghdeschender, die soo Schelms hebt verleyt,
(En gemaeckt met 't Kint) Machtelt die eerlijcke Meyt,
Met beloften, en eeden, dat je se soudt trouwen,
Soo veer ghy 't niet en doet, ick sweer het sal u rouwen.

Pleuntje.

Maer Leander, hoe maeckje 't jou Moeder soo moê.

Leander.

Daer speelt de duycker mee, hou jy jouw backhuys toe.

Pleuntje.

Voor jou niet Vaer, wat mienje, ick wil en sel spreecken.
Datje mijn Seun waert, in 't Rasp-huys liet ick je steecken.
Of geboeyt smijten op 't Schip, dat om Peper vaert,
Alwaerje noch soo hart, en eens soo boos van aert,
Och mijn Vaer, ick souje soo sachjens leere singen,

Wel wat mienje vriendt, sou men jou niet kennen dwingen?

Leander.
Ie bint als een luys, op een teerige huyt, soo gauw.

Pleuntje.
'k Slaeje stracx met men muyl, jou Backhuys blont, en blaeuw.

Anne.
Ey Pleuntje Jans, wilje om die guyt niet versteuren.

Leand.
Wel hey, wat selmen noch van 't ouwe wijf gebeuren,
Laetse maer betien.

Anne.
Nou moêr, wil na binnen gaen.
Komt kijnt ontstelje soo niet, laet die fielt maer staen.

Leand.
Ga heen kameels rugh, sietse eens heur gat uyt steecken.
Hoe sochtseme dat eeuwich trouwen aen te preeken,
Houmen die Duyvel uyt 'et huys, neen, soo geck niet,
Dat ick men al willens sou steecken in 't verdriet,
'K sie 't wel aen mijn mackers, hoe dat z' 'er om gaen treuren.
Och seggense! mocht ons weêr de vryheyt gebeuren,
Van die heylig', heylige, Vryerlijcke staet;
Maar als 't Block is aen 't been, dan is berouw te laet.
Het bang sien gelt 'er niet, Och! daer helpt geen klagen,
'k Wil 't Rasphuys' juck eer, als vrouwen woorden verdraagen,
Men het niet te sorgen voor Vrouw, en Kint, voor pappot,
Voor wiegh, en luyer-mant. Leander is niet sot,
(Ongebonden best,) souw hy jong en fris van leden,
Sich laeden met die sorgh, en dagelijcks de reden
Aen horen van een Wijf, en dat uyt groenigheyt,
Neen, 'k blus die met meer lust aen onse Buermans meyt.

binnen.

Pleuntje Ians*, *Anne Pieters.
***Pleun*.**
DOet soo moêr.

***Anne*.**
Ick stelt ten eersten in 't werck stellen,
En 'k bedanckje voor die goede raat: Want sijn quellen
Kan ick nier langer verdragen, hy moet nou wegh
Met dese schepen.

***Pleuntje*.**
De saeck eyst een goedt belegh,
Dat kan wel gaen kint, soo een helen dagh te praeten;
Komt my oock eens besoecken, je moet 'et niet laeten,
Hoorje wel Anne Pieters.

***Anne*.**
Lieve Pleuntje, ach!
Ie weet wel hoe qualijck dat ick uyt het huys mach,
Als mijn Seun wegh is, sal 'k je eens komen besoecken.

***Pleuntje*.**
Doet soo, weest dan met een mijn gast op pannekoecken.
'k Heb sulcken schoonen meel, 't is als een neut soo soet,
En soo blanck als een hagel.

***Anne*.**
Wel dat is seer goet,
'k Selje dan by komen.

***Pleuntje*.**
Ie moet het niet vergeeten.

***Anne*.**
Neen Pleuntje, 'k heb al langh gedrieght om se eens t' eeten.

***Pleuntje*.**
Ick selje dan verwachten.

***Anne*.**
Doet soo.

***Pleuntje*.**
Goeden dach
Anne Pieters.

***Anne*.**
Iou oock moêr, gaet doch met verdragh.

binnen.

***Machtelt met haer kint op d'arm*, *en Leander*.**
LEander denck de trouw, die ghy my hebt geswooren,
Daer ghy my alle daagh meê lelden aen mijn ooren.

En hebje niet dit Schrift geteyckent met u handt?
Ick bidje lieve vrient, ey laet my in geen schandt.
Leander wilje woort, en u beloften houwen,
En laet ick sijn u Vrouw, en wilme daer voor trouwen.

Gedenck de soetigheyt van 't smaeckelijck geslaep,
Waer van gekomen is dit kleene lieve Schaap,
U eygen vlees, en bloet, hoe kont ghy dat verlaeten,
Hoe kan het vanje hert, de Moeder dus te haaten,
Ey! siet dit lieve kindt, hoe dat het op je kijckt,
En hoe 't jou trony selfs in alles wel gelijckt,
Kom slaet, dat bid ick u, komt slaat doch eens je oogen,
Op dit u eygen kindt, en my: wilt niet gedoogen,
Dat ick met dese vrucht een spot der werelt sy;
Ick bid, Leander ach! Laet my niet inde ly.

Leander.
Ick segh Machtelt swijgh stil, ick selje doch niet trouwen.
Ga heen, geef mijn het kindt, ick sal het onderhouwen.
Treckt weer na Rotterdam, ick sal u eer voldoen,
Dat ghy u selven daer meê rijckelijck kunt voên.

Macht.
't Kindt daer ghy Vaêr van bent, dat sal ick noyt verlaeten,
Al sou ick 'er me gaen bedelen langs de straeten,
Myn eer Leander, die 'k verlooren heb door jouw,
Kunt ghy my met geen gelt betaalen, maer met Trouw.
Ach die ghy my soo dier, met eeden hebt geswooren,
Waer door myn beste pandt, helaes! nu is verlooren.

Leander.
Hoe waerje noch soo slecht, myn soete lieve Meyt,
Ghy weet die licht gelooft, dat die wort licht verleyt,
Wilje 't kindt niet missen, 't is wel, je mach het houwen,
Ick sal in eeuwigheydt u voor myn vrouw niet trouwen,
Des Machtelt looft my vry, ick bender een vyant van.

Macht.
Fy Leander, waerom beloofje my sulcx dan.
Helaes! Is dit de troost, die 'k van u kom smeecken,
Vervloeckt Leander, sijn u vals en loose streecken,
Fy u, die door u lust, schelmachtich hebt verleyt,
My, en myn beste pant, soo goddeloos ontvryt.
Ghy die my hebt verleyt, sijt my een trouw behoeder,
Ey hebt doch deerenis met een verlaeten Moeder,
En kindt verlaeten van een trouweloose Vader, och!

Leander.
Het klaegen komt te laet, ten eynde van 't bedroch.

Macht.
Ach hadt 'k u noyt gesien!

Leander.
Dat komt door 't sott'lijck mallen,
Vrysters die met Vryers stoejen moeten eens vallen.

Macht.
Och! was ick noyt met jou op 't heyloos bedt gegaen.

Leander.
Dat 's waer Machtelt, had je me sulcx niet toegestaen.

Macht.
Hoe kunt, meyneedige, ghy dus askeerich wesen?
Aenschout u eygen kroost, en wilt u eedt eens leesen.

Leander.
Wegh, wegh je malle sloor, wel hey, hoe is 'et hier?
Ey steeck 'et in je sack, bewaert dat moy papier,
't Papier komt wel te pas, (weest 'er niet meê verlegen,)
Als 't kintje heeft gekackt, om 't neersje aen te vegen,
't Kint sal uw dienstigh sijn, voor levend tydtverdryf,
Men sijt een schreyent kindt, dat maeckt een singent wijf.
Wees jy de quaetste niet, ghy kundt een deuntje quelen,
Als 't kindt schreyt, 't is soo fray met soo een pop te speelen.

Macht.
Is dit de Trouw, die ick versoecke voor mijn eer,
Ach waer het niet geschiet, 't geschieden nimmermeer.

Leander.
Tot soen van uwe eer, wort jou 'et kindt geschonken.

Macht.
Het staet my dier genoegh.

Leand.
Dan machj'er vry me pronken
En wachten uwe beurt, je raeckt licht aen een man,
Want elk soeckt een lief, die lustich haer ambacht kan.

Macht.
Wie sou my nou begeeren?

Leand.
Laet af van sulcke vreesen,
Lieve moêr, je selt noch wel leckre klockspijs wesen,
(Draeghje jou maer eerlijck,) een schoenminck of een schreur,
Die gaet gemeenlijck met sulcke Maegden deur,
Seecker Machtelt, wilje die koop niet eens beklaegen,

Denckt het sijn al geen Vrysters, die Roosekransjens draegen,
Daer 'k je flus van sey, je kent 'er jou op beraên,
Hoorje Machtelt; ick en sal doch niet met je gaen
Voor de Roo deur, je hoeft daer niet eens na te wachten,
Stelt het vry uyt je sin, laet vaeren die gedachten;
Daerom Machtelt, vertreckt vry weêr na Rotterdam.

Macht.

Neen Vaêr, ick verlaet jou niet, met dit kleyne lam,
Ick selje vervolgen, geen moeyten sel ick vreesen,
Al sou 'et tot het eyntje van de Werelt wesen,
Of mijn eer sal vergoet sijn, door u Echte trouw.

Hy loopt van haer wegh, e n sy naer sijn Moeder.

Leand.

Machtelt doet watje wilt, noyt sulje sijn mijn vrouw.

binnen.

Anne Pieters, Machtelt, met haer kindt op d'arm.

't IS geen noot Machteltje, al wil hy jou niet Trouwen,
Weest niet bedroeft, ick selje voor mijn Dochter houwen,
Hem Bastaert, jou Erfgenaem maecken van al mijn goet.
Ie selt in Huys by mijn woonen, weest wel gemoet,
Wy sullen saem gelijck als Moêr, en Dochter leven:
Schrey niet, blijft maer in huys, om 't kindt de Mam te geven,
En ick sel gaen besien, dat ick hem krijgh aen boort.

Machtelt binnen.

De fielt het my lang genoegh gebrutst, hy moet nou voort
Met dese Schepen, daer is doch geen salf aen hem te smeeren.
Hoe willese hem dat Kindermaecken verleeren,
Komt hy maer op 'et Schip, of in Oost-Inje aen,
'k Wed dat hem de weeldrigheyt daer wel sel vergaen,
Hy sel die peeckel sonden noch moeten uyt sweeten,

Als hy daer stinkent Vleys, en drooge Rijs moet eeten,
Dan sel hy 't eerst voelen, wat hy my heeft gedaen,
Och sel hy wel seggen, mocht ick nou eensjes gaen
Aen mijn Moêrs tresoor, daer een stuck Kaes en Broot snyen,
Hoe sou 'k'er in byten; 'k sou daer geen Honger lyen,
Mijn dunckt dat ick 't al hoor: och waer ick hem al quijt,
Daer is niet beter voor hem, als d'Oost-eeuwicheyt.

binnen.

Leander weêr uyt.
DAt onweer is verby, en van mijn hals geschooven,
Bloet, dat was een travaet, het hoeckje ben ick boven,
Dit komt 'er van jonge Meysjes, dat men soo leyt en speelt
Met de Vryers, se slachten de Katten, die men streelt;
Want het is een goet, daer men niet meê dient te mallen.
Gelooft geen vryers, hoe minnelijck datse kallen,
Haer woorden sijn als niet, se drayen als de weerhaen
Met alle winden, ick mach hier eens kloppen aen.

binnen.

Diew.
Wie klopt daer?

Leand.
Een eerlijck mens.

Diewer.
'k Maeck soo laet geen deur open,
Komt morgen by daegh.

Leander.
Het regent en 't is donker, waer sal 'k lopen,
(Nou Diewertje laet men in,) en oock ben 'k niet wel te been;

Diewer kijckt met een kaers 't venster uyt.

Maer wel versien met munt.

Diewer.
'k Moet eens sien, wat benje voor een?
Sijt ghy dat Lichtmis?

Leander.
Hoe duycker selt hier wesen.
Wilje op doen, of niet?

Diewer.
'k Komje by mijn uytgelesen.

Leander.
Goeden avondt Iuffrouw.

Diewer uyt.

Diewer.
En ghy van gelijcke Monseur
Met een kus, excuseertmen Leander, dat 'k de deur
By tijts niet voor u opende, wat is je believen?

Leand.
Hoort, wiltme voor eerst met een frisse dronck gerieven.

Diewer.
Leander, wy hebben sulcke schoone Franse Wijn.

Leand.
Dat is goet Diewer, 'k moet eens met jou vrolijk sijn.

Diewer.
Ioost tap een kan Franse Wijn, en wil een roemer spoelen.

Ioost.
Van de beste Diewer?

Diewer.
Ia, maer hoe meughje dus woelen.
Leander houdje rust.

Leander.
Soetert geeft men een soen.

Diewer.
Wel goelick backus, dat wil ick seer garen doen.
Daer hebj' 'er twee voor een.

Ioost met een kan wijn uyt.

Ioost.
Hier heb ik de Wijn.

Leander.
Daer op eens gedronken.

Diewer.
Dat 's geen Kaes eeten, nou wilt 'er niet lang meê proncken,
Hoe sitje dus te leppen, giet 'et in je gadt.

Leander.
Dat 's uyt.

Diewer.
Wel moet 'et je bekomen, wat is dat,
Wel hey 'k mach mijn kroes wel uyt, wiltse maer vol schenken.

Leander.
Maet hout staet, volle roemers doen de Herssens krencken.

Diewer.

Ie weet het, of 't is je geseyt, de meeste schaa,
Leander, datmen daer van krijght, is de pode-gra.

Leander, en Diewer, singen, en danssen te samen.

Stemme, Soo ick de meyt bemin, &c.

H*Ey lustich uyt de Borst*,
Laet ons nu danssen, *springen*,
Laet mijden ons den dorst,

Laet ons te samen singen,
Het biertje met de wijn,
Het biertje met de wijn,
Dat by een moje Trijn,
VVat kander soeter sijn
VVant sonder dese twee;
Is 't vrolijck niet te leeven,
Maer wesen altijdt ree,
Tot Vreughden ons begeven,
Het biertje, *met de wijn*,
Het biertje met de wijn,
Dat by een moje Trijn,
VVat kander soeter sijn.

Diewer.
ICk kan niet meer, ick ben te moe, wel is dat springen.

Leand.
Avoes nouw eens gedroncken, mijn keel is droogh van 't singen.

Diewer.
Soo de droes, dat mach ick lyen, ten eersten uyt.

Leand.
Daer Diewertje, lap dit oock ten eersten in je huyt,
Dat 's reusel in je buyck, en 't sal je bloet verkoelen.

Diewer.
Ey hou handen te huys, wel hoe meughje dus woelen,
Sit stil, en houje rust, of anders loop ick heen
Al mijn best na huys, en ick laet jou hier alleen,
Wat mienje wel, je versolt al mijn moje kleeren,
Daer komt niet een bras van, je soud mijn wat vereeren.

Leand.
Ho; ho; het is je al meê om 't hebben te doen,
Wacht als het Sunter Klaes is, brengt dan je schoen,
Hoor je wel Diewer, dan sal ick 'er jou wat in douwen
Uyt de darm, daer een boer sijn neus voor toe sal houwen.
Komje dan.

Diewer.
Dat vaerje selver in je back-huys,
Wel wat brutst men die Geck, loop, loop, jou kale luys.

Leand.
Nou niet soo boos, hoor hier Diewer, wil niet wegh loopen,

Wees je maer te vree, ick selje wel wat moys koopen,
Kom hier weêr sitten, daer is een halve Ducaet.
Wat seghje nou soetertje, ben je noch al quaet,
Nou geefmen eens een soen.

Diewer.
Hoe maghje me dus sollen,
Wel Leander hoe vroetje; je slacht de swarte mollen.

Leand.
't Moet 'er nou op staen, ick ben Mortjes lieve kint.

Diewer.
Siet toe quant, datje jou niet eens bedrogen vint.

Leand.
Waer maghje van prate, kom hier mijn soete troosje.
Ey seghmen eens, wie was de plucker van je Roosje,
En hoe veel kreeghje wel?

Diewer.
Dat komt al seecker raar.
Wat vragen is dat, hoe na wil je mijn biechtvaêr
Wesen, ey malle Geck, 't is best dat wy eens drincken.
Avous, de waerden hooren graegh, dat haer kannen klincken.

Beatrix, waerdin uyt.
WEl Ionge luy, hoe maekje 't hier al met malkaêr.

Leand.
Al lustich Beatrix, hoorje wel, ey beschaer
Ons wat om te eeten, eenige confitueren.

Beat.
't Is goet, ick salse gaen haelen, en stracks boven stueren.

Leand.
Eeleweecken, 'k heb hier met Diewer soo een strijt.

Bea.
Verweerje als een Man, en toont wie dat je sijt.

binnen.

Leand.
Diewertje wat benje een Soete lieve susje.
Mijn appel-bloosje, geef my noch een kusje.

Diew.
Dat mach ick lyen, dat smaeckt als water uyt de sloot.
Maer hoe benje soo groen, hou handen van men schoor.

binnen.

Leander singht twee veersjens.

VVy willen noch niet scheyden,
't Is wel een paer uurtjens te vroegh;
VVy willen, *&c*.

Diewer.
DAer wort geklopt, swijght stil, ick selt een reys vraegen,
Wie klopt daer?

Anne.
Al goet vriendt.

Leander.
Hier wil het wonder dagen,
De duycker Diewer, 't is mijn moêr, laetse niet in,
Of de drommel selje haelen.

Diewer van sijn moêr omgekocht sijnde, laet haer met de Dienders in huys.

Anne.
Dit gaet nae je sin,
Als je soo met vreugden mijn geltje meucht verteeren.
Ick sweer je dat vogel, ick sel 't je wel verleeren.
Wacker mannen, ontsiet hem niet, vat de guyt maer aen.

Leand.
Blijf van mijn lijf, ick kan wel alleenigh na huys gaen.

Anne.
Ie selt 'et huys voor dese mael niet meer aenschouwen.
Vat hem.

Leand.
Ick segh, wil je handen van mijn vleys houwen;
En komt men niet nader.

Iurien.
Is het hier al van de geck?
Ga voort, of ick bruy je met de houwer in je neck.

Beatrix, uyt geweest zijnde om confituren, komt in huys.
Wel wat is hier te doen, wat huys wort 'er gehouwen?

Hans.
Hou jy jou backus toe.

Beat.
Ick moet jou eens aenschouwen.
Voor jou niet schobbejack, wat bruyt men die luyshondt.

Diewer.
Dan sou se wel geck sijn, dat se voor jou luy haer mont
Sou houwen.

Iurien.
Vuylpruym moet 'er oock heur neus in steecken.

Diew.
Wel jackhals, wel kasewarus, ick wil meê spreecken.

Wel hey, wat komt ons al over in de naare nacht.

***Anne*.**
Ey lieve moêr, weest stil, en maeckt hier geen gejacht.
Maer, hoe meugh je malkander soo leelijck uytmaelen.
Weest niet verstoort, vrouwtje, wat is me seun te quaet?
'k sel 't betaelen

Wat hy verteert heeft.

Beat.
'k Heb 't hier op dit bortje gestelt,
'k Sel 't eens optellen, twee pont groot.

Anne.
Daer is jou gelt.

Beat.
'k Bedanck je. Wel moet je nou na Oost-Inje vaeren?
Dat 's onversiens.

Leand.
'k Hoop van neen, se sel heur wel bedaeren.

Anne.
Neen, je hebt my al lang genoch geringeloort,
En getemteert, jou guyt. nou wacker, gae maer voort.

binnen.

Diew.
Dat komt al te vaets, 'k meende soo wacker te smullen
Met Leander, en mijn buyck met soetigheyt te vullen;
Dat 's nou af: hoe schielijck is die vreugt vergaen.
't Is mijn eygen schult. Hadt ick doch de deur niet op gedaen.
En Leander sel licht om peper moete vaeren.

Beat.
Ia Diewer, met Ian ginge z' 'et niet beter klaeren.
Hy hadt hem verhuert na de Straet, 'k wed het hem noch spijt,
En sou naer boort toe gaen, kom Seun, eer je van ons scheyt,
Riep sijn vaêr, noch eens op je gesontheyt gedroncken.
Hy keerde weêr om, doen maeckte se hem soo beschoncken,
Dat hy nergens van wist, soo wiert de knecht misleyt:
In plaets van na de Straet voer hy na Oost-eeuwigheyt.

Laetste uytkomst.

Leander. Anne Pieters. Hans. Iurien. Iochgum, die Leanders kist met sijn bultsack en waetervaetje naer boort kruyt.
ICk beloof 'et jou moeder, ick sel Machtelt trouwen,
En 'k sel se al mijn leven voor mijn huysvrouw houwen.
Ick bidt je moeder lief, doet me die schant niet aen,
Helaes! en laet me doch niet na Oost-Inje gaen.
Heb ick u pijnelijck geweest, 'k val voor uw voeten:

Ey vergeef 'et mijn, ick sel alles weêr versoeten,
Dat segh ick moeder, ach! met een oprecht gemoet.
Ick bidt je, dat je doch de gramschap van je doet.
En ick beken 't, ick heb nae u niet willen vraegen;
Ick sweer, ick sel me voortaen vroomelijck gaen draege

Anne.
Doet soo Leander, je selt dan wel raecken voort
In Oost-Inje: nou lustigh gaen wy maer nae boort.

Leand.
Ey neen moeder, ick sel me beeteren.

Anne.
Voor desen
Heb je me dat oock wel belooft, het moet nou wesen.

Leand.
't Is me van herten leet: 't geen ick u heb misdaen.

Anne.
Het is je vergeven.

Leand.
Soo sel ick dan niet gaen?

Hans.
Had je dat luck.

Anne.
Daer wort niet van gesproocken.
Kom gaenwe die hoeck om, allang genoch staen spoocken.

Leand.
'k Bidt je moeder, ey laet ick noch spreecken een woort.

Anne.
Ick wil je niet meer hooren.

Leand.
Stuert me niet nae boort
Want 'k sel me van mismoedigheyt in zee verdrincken.

Iochem.
Mijn lieve soete maet, dan sel je hier niet stincken.

JAN DE MOL.

Al wroetende.